

MART KROZ ISTORIJU TRADICIJU I PROSLAVE

Godine 1910. na predlog Klare Cetkin na međunarodnoj konferenciji žena u Kopenhagenu, 8. mart je prihvaćen kao dan borbene solidarnosti žena. Inače ovaj datum obeležava požar koji se desio nekoliko godina ranije, u Sjedinjenim Državama, u fabrici tekstila u kojoj su radile samo žene, za vrlo nisku platu i bez ikakvog osiguranja. Od tada ovaj datum simbolizuje borbu žena za emancipaciju na polju posla, politike, društva, porodice.

U vreme starih Rimljana i Rimskog carstva godina je počinjala prvog marta a završavla se nakon deset meseci poslednjeg dana decembra i trajala je 304 dana.

Prvi mesec u godini bio je posvećen Marsu, Bogu rata, koji je bio otac Romula i smatrao se osnivačem Rima. Pošto takva desetomesečna godina nije odgovarala dužini prave godine legendar-

darni rimski kralj Numa Pompilije, koji je na prestolu nasledio Romula, odlučio je da koriguje desetomesečnu godinu, koja nije odgovarala dužini prave godine i ubacio u kalendar još dva meseca: januar i februar, i od tada je mart treći mesec u godini. Mart još od najstarijih vremena ima 31 dan.

Sa martom je godina počinjala i u Britaniji sve do 1752. kada je prihvaćen Gregorijanski kalendar. A postoji mišljenje da su u najstarije vreme i Srbi računali početak godine u martu.

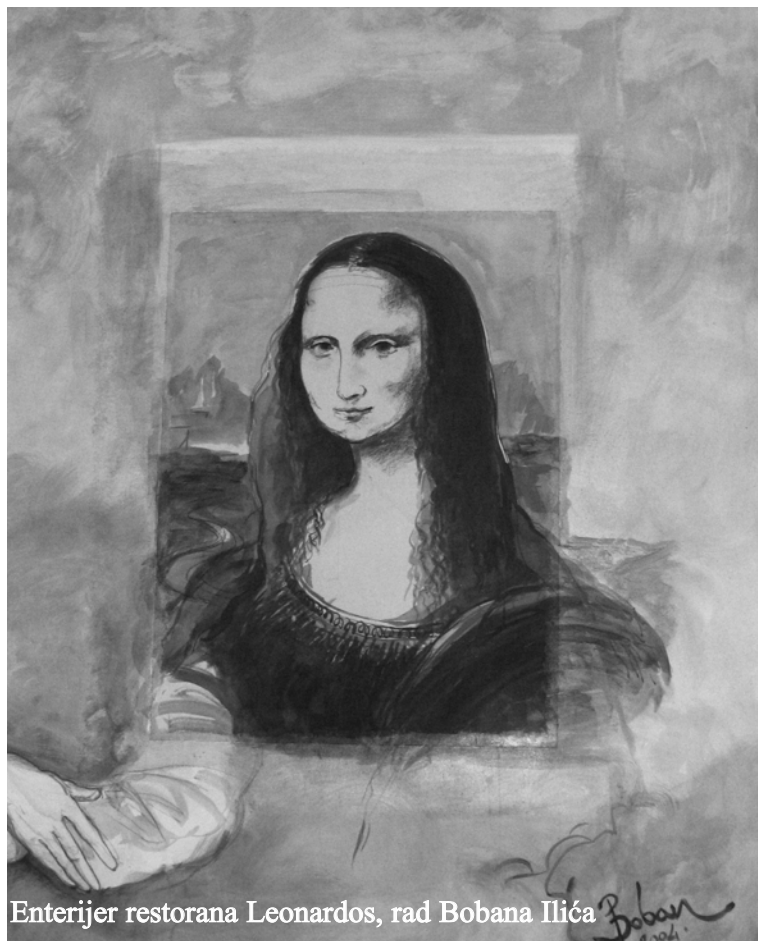
Mart je mesec kada počinje proleće. To je onaj dan, najčešće 21. mart (ili 20 ako je godina prestupna), kada Sunce pređe sa južne na severnu hemisferu Zemljine lopte, a dan i noć traju jednako dugo.

Tradicija

Baba Marta - po našoj tradiciji to je ćudljiva, naprasita i pomalo luckasta baba koja upravlja mesecom martom. Zato je i sam mart promenljiv. Lepe i prijatne dane zna sasvim iznenadno da zamene dani vejavice i niskih temperatura. A onda opet ogranje sunce.

Martovske svetkovine

Velikani slave 1. mart kao dan svetog Davida, zaštitnika Velsa. A Iraci opet 17. marta slave dan svetog Patrika, zaštitnika Irske. Jevreji u martu imaju svoj Purim, a **Dan žena, proslavlja se 8. marta. Iako po tradiciji živahan i radostan, ovaj praznik sve češće izaziva nedoumice i podeljena mišljenja. Tradicija nalaže da muškarci dragim ženama poklanjaju cveće, pažnju ili nešto više... ipak poslednjih godina ovaj običaj je doveden u pitanje od strane samih žena, koje u njemu vide simbol praznika koji je sam sebi cilj. Zbog toga bi bilo uputno da pre nego što će pok-**

Enterijer restorana Leonardos, rad Bobana Ilića

loniti cveće, muškarac prvo ispita šta o tome misli ona kojoj je to namenjeno.

Dogodilo se u martu...

Marta 415. ubijena Hipatija iz Aleksandrije, platonista i prvi značajni matematičar među ženama.

- 15. marta 44. godine pre nove ere ubijen je Gaj Julije Cezar. Bio je to jedan od najčuvenijih atentata u ljudskoj istoriji.

Godine 1910. na predlog Klare Cetkin na međunarodnoj konferenciji žena u Kopenhagenu 8. mart je prihvaćen kao dan borbene solidarnosti žena.

Marta, 29. 1807. otkriven asteroid Vesta
Marta, 21. 1839. rođen je veliki ruski kompozitor Modest Musorgski. Čuvena je njegova opera Boris Godunov.

Marta, 28. 1881. Musorski je i umro.

Marta, 13. 1855. rodio se čuveni američki astronom Lowell Percival.

Marta, 4. 1879. rodio se Albert Ajnštajn.

Marta, 9. 1934. rodio se Jurij Gagarin, prvi čovek koji je poleteo u svemir.

Marta, 27. 1941. dva dana nakon potpisanog pristupanja Trojnom paktu izbile velike narodne demonstracije i grupa oficira na čelu sa generalom D. Simovićem izvršila puč te je srušila vladu.

Marta, 3. 1969. lansiran je Apolo 9.

Marta, 10. 1977. otkriveni prestenovi Urana.

Marta, 23. 2001. nesagoreli ostaci svemirske stanice "Mir" pali u Tihim okean. Tako je okončana petnaestogodišnja misija najčuvenije svemirske stanice.

Slavica Popović

